

Η Νύχτα των Κρυστάλλων

**Η πραγματική «άλωση» της Πόλεως συντελέστηκε κατά τον Σεπτέμβριο του 1955.
Το Οικουμενικό Πατριαρχείο ανθίσταται ακόμη...**

Πολύ σημαντικά στοιχεία για τα γεγονότα που έλαβαν χώρα σε βάρος των Ρωμιών της Κωνσταντινουπόλεως κατά την 6η και 7η Σεπτεμβρίου του 1955 μας παρέχει ένα ιστορικής αξίας εμπειριστατωμένο ενημερωτικό τεύχος της «Ενώσεως Κωνσταντινουπολιτών Βορείου Ελλάδος», όπου οι περιγραφές της βαρβαρότητας και των βανδαλισμών εκείνων των ημερών κόβουν την ανάσα.

Τα γεγονότα εξελίχθησαν ως εξής: «Στις 6 μ.μ. το απόγευμα της 6ης Σεπτεμβρίου 1955 άρχισαν να συγκεντρώνονται στην πλατεία Ταξίμ της Κωνσταντινουπόλεως φοιτητές και πολίτες μεταξύ των οποίων αρκετές εκατοντάδες αστυνομικοί με πολιτικά. Σε λίγο κυκλοφορεί στο σημείο της συγκεντρώσεως το έκτακτο παράρτημα της εφημερίδος «Ισταμπούλ Εξπρές», όπου εμπρηστικά και προπαγανδιστικά ανέφερε: «Καταστράφηκε το σπίτι του πατέρα μας με βόμβα». Αυτός ήταν ο τεράστιος τίτλος παραπληροφόρησης και το κείμενο περιέγραφε φανταστική καταστροφή του δήθεν σπιτιού του Κεμάλ, όπου μέχρι σήμερα στεγάζεται το Τουρκικό Προξενείο στη Θεσσαλονίκη.

Σε λίγη ώρα από τους πέριξ δρόμους στους οποίους υπήρχαν σταθμευμένα στρατιωτικά αυτοκίνητα και άλλα τροχοφόρα, άρχισαν να κατεβαίνουν άτομα του τουρκικού υποκόσμου μαζί με «Λαζούς», Τσέτες και άλλα άτομα άλλων φυλών που είχαν μεταφερθεί απ' τα βάθη της Ανατολίας. Όλοι αυτοί, οι οποίοι ήταν οπλισμένοι με σιδερολοστούς, ρόπαλα, μαχαιρία και διαρρηκτικά εργαλεία, είχαν αρχίσει να ξεχύνονται ως ορδές στις οδούς και τις γειτονιές των Ρωμιών της Πόλεως. Ακολουθούν ώρες πραγματικής κολάσεως.

Τα συνθήματα «YiKin, Kirin, giavourdou», (=σπάστε, γκρεμίστε, είναι γκιαούρηδες) δονούν την ατμόσφαιρα και ένα μέρος του φανατισμένου και καθοδηγούμενου όχλου κατευθύνεται στην οδό του Πέραν, που στο ένα χιλιόμετρο της διαδρομής του ως το φημισμένο εμπορικό κέντρο της Πόλεως είχε 700 περίπου μαγαζιά που ανήκαν σχεδόν όλα σε Ρωμιούς. Από τους πρώτους στόχους που δέχονται την επίθεση του παθιασμένου όχλου είναι το καφενείο «Επτάλοφος» στην πλατεία Ταξίμ. Τζάμια, τραπέζια, καρέκλες, μπουφέδες γίνονται συντρίμια και η γιγαντιαία επιδρομή αρχίζει.

Οι οργανωμένοι διαδηλωτές είναι χωρισμένοι σε τρεις ομάδες. Η πρώτη σπάει με λοστούς τα ρολά, τις πόρτες και τα τζάμια των καταστημάτων. Η δεύτερη αρπάζει και σκορπάει στο δρόμο τα εμπορεύματα για να αρχίσει το «πλιάτσικο» και η τρίτη καταστρέφει, λεηλατεί και πυρπολεί. Οι επικεφαλής των μαζών με καταλόγους σπιτιών και καταστημάτων των Ρωμιών, που είχαν σημαδευτεί με ευδιάκριτα βήματα. Επρόκειτο για ένα οργανωμένο τυφώνα, που σάρωνε τα πάντα στο πέρασμά του.

Δεκάδες Έλληνες πολίτες και κληρικοί κακοποιούνται. Λεηλατούνται και παραδίδονται στις φλόγες 73 ελληνικές Εκκλησίες. Καταστρέφονται εικόνες, αγιογραφίες και σκεύη ανεκτίμητης ιστορικής και αρχαιολογικής αξίας. Καταστρέφονται ολοσχερώς και τα 26 ελληνικά σχολεία. Η Θεολογική Σχολή της Χάλκης, η Μεγάλη του Γένους Σχολή και το Ζάππειο Λύκειο δέχονται την επίθεση του όχλου με απίστευτη μανία. Έτσι, 7.000 ελληνικά

καταστήματα καταστρέφονται και λεηλατούνται, ενώ 3.000 χριστιανικά σπίτια παραδίδονται στην πρωτοφανή λύσσα του όχλου. Ολοκληρωτική είναι η καταστροφή των γραφείων και των πιεστηρίων των τριών ελληνικών τυπογραφείων και εφημερίδων της Κωνσταντινουπόλεως. Στις 21 ανέρχονται τα κατεστραμμένα ελληνικά εργαστήρια των οποίων ο εξοπλισμός ρίχνεται στη θάλασσα. Την ίδια στιγμή 110 εστιατόρια και ξενοδοχεία καταστρέφονται, λεηλατούνται ή παραδίδονται στις φλόγες.

Οι πατριαρχικοί τάφοι, όπως και εκείνοι των μεγάλων ευεργετών του Γένους, που από το 1850 βρίσκονται στον αυλόγυρο της Ιεράς Μονής Ζωοδόχου Πηγής Μπαλουκλή, δέχονται την επίθεση του όχλου, ο οποίος με κανιβαλική μανία κατασπάει τους τάφους, ξεθάβει τα οστά των νεκρών και τα σκορπάζει στους δρόμους. Στο ελληνικό νεκροταφείο του Σισλί, μία ομάδα διαδηλωτών επί δύο ολόκληρες ώρες καταστρέφει τάφους και σταυρούς, ανασκάπτει τους πιο πρόσφατους και ξεθάβει τα νεκρά σώματα, τα οποία μαχαιρώνει και κομματιάζει.

Παράλληλα, λεηλατούνται οι Ιερές Μονές Ζωοδόχου Πηγής Μπαλουκλή και Παναγίας των Βλαχερνών, ενώ καταστρέφεται ολοσχερώς το ιστορικό κτίριο που στέγαζε την Ιερά Μητρόπολη Δέρκων (περιοχή Θεραπειών), καθώς και η προσωπική οικία του περισπούδαστου Μητροπολίτου Ηλιουπόλεως Γενναδίου, ο οποίος κακοποιείται από τον φανατισμένο όχλο.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηναγόρας Α΄ (1948-1972), ο τραγικός εκείνος πνευματικός ηγέτης που σήκωσε τον βαρύ και πικρό σταυρό αυτού του μαρτυρίου προσπάθησε να εμψυχώσει εκείνους που είχαν χάσει το θάρρος τους και ετοιμάζονταν να φύγουν: «Είδατε, τους λέει, τα κόκαλα; Ξεθάφτηκαν για να σας μιλήσουν, για να σας πουν το χρέος που έχετε να μείνετε σε τούτη τη γη που γεννήθηκαν οι πατέρες σας, οι πατέρες των πατέρων σας, εσείς και τα παιδιά σας».

Μάταια όμως. Η μοίρα της Πολίτικης Ρωμοσύνης είναι πολύ σκληρή. Η Κωνσταντινούπολη ερημώνει, ξεραίνεται από τις ρίζες της και τον ελληνισμό της, ο οποίος σκορπάζει στο δρόμο της προσφυγιάς σαν φοβισμένο κοπάδι που προσπαθεί να αποφύγει τα σπασμένα γυαλιά που απλώνονται στους δρόμους από τις καταστροφές εκείνης της μαύρης νύκτας, της «νύκτας των κρυστάλλων».

Η βαρβαρότητα, η σκληρότητα της νύκτας εκείνης συνεχίζονται μέχρι και σήμερα με άλλα "προσωπεία" και μεθοδεύσεις σε βάρος των μόλις 2.500 εναπομεινάντων Ρωμιών και του μαρτυρικού και σκληρώς δοκιμαζομένου Οικουμενικού Πατριαρχείου. Εκείνη η μαύρη νύκτα υπήρξε η πραγματική άλωση της Πόλεως, η οποία οδήγησε σταδιακά μέχρι τις μέρες μας, την Ρωμαϊκή Ομογένειά μας να πάρει τον σκληρό δρόμο της προσφυγιάς για την Ελλάδα και το εξωτερικό. Τα «Σεπτεμβριανά» του 1955 δεν λησμονούνται. Είναι ανοικτή πληγή που ματώνει και μας θυμίζει το χρέος μας προς τους Ρωμιούς της Πόλης και το Οικουμενικό Πατριαρχείο μας, την Εσταυρωμένη μάνα μας Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως στην οποία ανήκουμε...